

TELEGRAFUL ROMÂN

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarchie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la

Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 34

Correspondențele sunt a se adresa la

Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.

Epistolele nefrancate se refușă. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

„Satisfacția!”

În urma insistenței sfetnicilor ungari, deosebi a contelui Héderváry, care în zilele acestea a sâvârșit muncă uriașă într-o înduplec pe M. Sa „să mulcomiască” spiritele iritate pentru „ordinul de la Chlopy”, și care de-și știa bine, că în dietă va fi spus la cele mai pătimase atacuri din partea opoziției, a luat totuși asupra sa misiunea de a susține răspunderea constituțională pentru actele Coronei, — M. Sa a dat „națiunii” următorul manifest:

Iubite conte Khuen-Héderváry.

Jale adâncă umple inima mea de părinte, vădând acele regretabile stări de lucru, cari în iubita Mea Ungarie deja de luni de zile condamnă la sterilitate viața politică și stau acuși să împedecă și funcționarea organismului de stat. Când în 1867 au fost enumerate mijlocele de apărare comună și unitară, emanată din sancțiunea pragmatică, deoparte într-o țară coronei Mele ungare și de altă parte într-o țară regate și țările reprezentate în consiliul imperial, §-ul 11 al art. de lege XII. din 1867 a decretat, că regularea afacerilor privitoare la comandă și organizația internă a armatei comune aparține competenței Mele.

Precum totdeauna am priveghiat strict, ca obligămintele luate pe baza acestei legi să fie îndeplinite în mod onorabil, conștient, din partea tuturor („minden oldalról”) în tocmai așa sunt hotărât să susțin neștirbite și drepturile ce-mi compet Mie, și nealterate să le transpun urmașilor Mei.

Când dieta ungară Mi-a recunoscut acest drept, a voit să facă îngrijire nu numai în interesul poziției de mare-putere a monarchiei, ci și în interesul puterii și siguranței patriei proprii și națiunii proprii.

Tocmai de aceea nu aș putea să-mi dau învoirea la dispozițiuni de acelea, cari în ultima lor consecuență ar duce la slăbirea celor două state ale monarchiei și ar espune primejdiei de scăpătate moștenirea primită de la gloriosii Mei străbuni.

Și tot din aceleași motive nu aș putea să-mi dau învoirea la împlinirea acelor pretensiuni, cari tind la o astfel de transformare a unor probate instituțiuni, care nu numai că nu coresponde intereselor Ungariei Mele iubite, ci în ultima lor consecuență ar putea chiar să periclitizeze integritatea țărilor coronei Mele sfinte.

De altă parte, nu Mă isolez de cătră realizarea acelor dispozițiuni în cadrele armatei comune, emanătoare din puterea Mea regală, cu privire la cari guvernele Mele în timpul din urmă au și făcut deja declarațiuni în fața dietei, și cari împreună cu punctele semnalate Dtale din partea Mea formeză cadrul, în interiorul căruia Eu consider a fi admisibile asemenea dispozițiuni.

De la transacțiunea încoci națiunea mea ungară („magyar nemzetem”) a făcut progrese uriașe. Am esperiat cu satisfacție dezvoltarea acosta, ca o nouă dovadă la înțelepciunea acelei opere, pe carea încrederea reciprocă dintr-o Corónă și națiune a realizat-o. Așa trebuie să fie și așa trebuie să rămână acea operă și de aci înainte.

Grația prevedinței divine Ni a salvat până acum viața constituțională de ori-ce sguduire serioasă. Numai trezvia, calmitatea națiunii, cumpănirea înțeleptă a tuturor marilor interese ce sunt a fi considerate, pot să ne scutescă de grele încercări și în viitoriu.

E datorința Mea monarchică deci să fac atentă națiunea, că Eu și acum țin strict la transacție. Convîngerea Mea e, că spiritul acela care a creat această operă, cu forța sa vechiă vieză încă și azi în sufletul națiunii.

Am încredere în priceperea Dtale, că pe Ungaria mea, pe carea atât de aprópe o am inimei Mele, pe reprezentanța legală a aceleia o vei clarifica asupra intențiunilor mele părintești și vei afla eșirea norocóasă din situația de azi, periculoasă pentru țără și pentru monarchie.

În această presupunere M'am hotărât să-ți concerd Dtale formarea noului guvern, despre ce te încunoștințez prin alăturatul autograf.

Dat în Viena, la 22 Sept. 1903.

Francisc Iosif m. p.

Conte Khuen-Héderváry m. p.

* * *

„De la încheierea transacției încoci n'a mai vădut lumină autograf regal la feliu cu acesta în ceea-ce privește tonul, estensiunea, forma.

M. Sa revóca în memoria națiunii dispozițiunile privitoare la armată ale transacției de la 1867 și o face atentă la faptul, că cea mai mare grijă i-a fost totdeauna, ca ambe părțile să țină la această legătură în mod onorabil. Pretinde deci, ca precum dînsul a respectat ale sale datorințe, astfel și națiunea să respecte drepturile pe cari art. de lege XII. din 1867, deosebi §. 11 al aceluia le-a garantat M. Sale. M. Sa e hotărât să stee neclintit pe lângă aceste drepturi, nu se eschide însă de la realizarea atăror dispozițiuni, pe cari în baza acestor drepturi le va afla admisibile. („Magyar Szó”).

Și în adevăr! Situațiuni estraordinare, în și afara de cadrele politice interne, pe cari numai cei sus puși, și dintr-o acestia încă numai cei cu alésă înțelepciune de cărmuitori ai destinelor popórelor și cu prevederi agere, călău-

zite de exemplar simț de datorință și ferbinte zel întru a-și ferii popórele de desastre, pot să le pētrundă și să le înțelégă rostul, — au trebuit să fi fost în vederea M. Sale preabunului nostru monarch, când în ora a unsprezecea, prin memorabilul „ordin de la Chlopy” a ținut să pună zăgaz în calea pōvernișului pe care pretensiunile esagerate ale opoziției magiare în cestiunea armatei împinseseră sorții monarchiei.

Cuvēnt de înaltă înțelepciune și de conștientóasă respectare de legi și datorințe a fost cuvēntul de la Chlopy. Toți cei buni și loiali, toți cei cari n'au pierdut încă din inima și sufletul lor facultatea de a putea fi capacitați și îndreptați pe căile corecte, au trebuit să înțelégă din acel cuvēnt, că înalte interese de stat și binecumpēnite prevederi pentru viitoriu, chiar al celor cu pretensiunile, — abstracție de la respectarea cu sfințenie a legilor — fac imposibil M. Sale să dea curs liber — acum — tuturor dorințelor concretisate în cunoscutele cereri ale opoziției magiare cu privire la armată.

Nu s'a întēplat însă așa. În loc de rezonare calmă și în loc de a primii cu cuvenită încredere și loialitate acel cuvēnt al M. Sale, opinia publică magiară, predominantă de cercurile intransigente ale politicianilor magiari, s'a revoltat formal și prin presă striga după satisfacție pentru „insultarea națiunii”, „călcarea constituțiunii” și câte alte pretexte de — siluire a Coronei.

Și Corónă, monarchul bun, vădând deslănțuirea patimilor, și-a călcat pe inimă și prin manifest — ca în cele mai grave situațiuni — s'a adresat „Ungariei sale iubite”, reprezentanței aceleia, clarificând-o de nou, că nu e compatibil cu dispozițiunile clare ale legii, nu e nici în interesul „națiunii” chiar, să satisfacă tuturor pretensiunilor ridicate din partea — nesăturaților. Și cum un părinte doios și îngrijorat de binele fiilor sei, așa grăește M. Sa în manifestul acesta cătră rēșfățării sei fii magiari. Le aduce a minte de drepturile sale garantate în lege; le împrospēteză în memorie

FOIȘORĂ

Figura și chipul Mântuitorului.

De Nicolae Bălan, stud. în teol. (Urmare).

Despre Nicodim, fariseul cunoscut din evanghelie, susține tradițiunea, că a fost sculptor și a sculptat în lemn negru de cedru crucifixul Mântuitorului, care ar fi același „Volto santo” despre care amintește Dante (Inf. 21, 48) și s'ar păstra și azi în domul din Luca.¹⁾ Pērul capului și al bărbii despărțit la mijloc în două, ochii deschiși, tunica lungă, în care e îmbrăcat Iisus, și cingătórea, care ține tunica lângă trup, arată mai presus de totă îndoielă, că acest crucifix trebuie să fi fost lucrat cel mai timpuriu în secl. 8 și nu se pōte data nici-de-cum înainte de acest secol.²⁾

După o legendă din secl. 13 Nicodim a întrebuintat ca model la sculptarea acestui crucifix în cedru, un achiropiit și anume un sindon.

¹⁾ Wetzer u. Welte s. K.-L. III, 300.

²⁾ Hauck, l. c. IV, 69.

La formarea acestor tradițiuni a dat ansă existența unor icóne vechi în anumite locuri, cum și tendința de a le atribui o anticitate cât se pōte de adâncă și prin acosta o însemnătate mai mare.

Firul tradițiunii istorice despre apariția fizică a lui Iisus, s'a rupt imediat după timpul apostolilor, așa, că nici la părinții și scriitorii bisericești nu aflăm o părere sigură și uniformă sau consunătoare în această privință, și nu s'au păstrat nici alte monumente de o valóre istorică incontestabilă, cari să contribuie la deslegarea definitivă a acestei întrebări.

Unii teologi, mai ales protestanți, au fost de părerea, că creștinii în cele dintăiu vécuri ale creștinismului nutriau o ură înversunată în contra icónelor, și din această cauză, zic ei, biserica vechiă nici nu avea icóne, ear' cultul icónelor e o inovațiune dogmatică posterióară.

Relativ la afirmațiunea acestor teologi, că creștinii din vécurile prime urau icónele și se feriau de ele, este de observat, că: tendința de a se depărta într-o tóte cât se putea de mult de obiceiurile păgâne, apoi scopurile imorale în serviciul cărora a fost pusă arta în păgânism, a determinat, ce e

drept, pe unii creștini, ca să observe óre-care rezervă față de operele de pictură și mai ales față de arta plastică, dar' o lege pozitivă bisericească, prin care s'ar fi oprit întrebuintarea icónelor, n'a existat.

Dintr-o adversarii icónelor amintim pe istoricul Eusevie, care fiind întrebătat de Constantin, sora împēratului Constantin-cel-Mare, despre portretul lui Iisus, îi răspunde, că astfel de icóne sunt un obicei păgānesc.¹⁾ — Epifanie, episcopul Ciprului, cunoscut din purtarea sa față de sf. Ioan Chrisostom ca un bărbat prea puțin precaut și ca un ortodox hiperzelos, într-o călătorie a sa vădând la ușa unei biserici o icónă pe pânză, o rupse și o dădă unui servitor bisericesc, ca să înfășure cu ea un mort.²⁾

Acești părinți bis. au fost conduși de o părere subiectivă, de la care noi nu putem face concluziune la o ură generală a creștinilor în contra icónelor, căci de altă parte cei mai mulți părinți bisericești vorbesc despre icóne cu multă reverință; ear' sentimentul religios al mulțimei nu s'a lăsat influențat de părerea cătorva, ci a căutat să-și păstreze

și modurile sale plastice de espresiune. Des-coperirile ce s'au făcut mai ales în catacombele vechi, au făcut lumină și în această controversă.

În catacombe s'au aflat adecă feliurite icóne, cărora sigur că li-au dat creștinii și un cult óre-care; prin urmare nici cinstirea icónelor nu a fost străină bisericii vechi. Ca să nu fie însă réu înțelósă și interpretată, doctrina despre cinstirea icónelor nu se împărțase și celor neinstruiți în adevărurile creștine, ci făcea parte din disciplina arcană.

În istoria înfășurării lui Iisus în icóne deosebim două període.

În períodul prim ca mod de a înfășura pe Christos a fost întrebuintată simbolică. Cele mai usitate icóne simbolice au fost: o viță de vie; un leu, pentru-că în apocalipsă 5, 5 Mântuitorul se numește „leu din seminația lui Iuda” — un miel; un pește și un păstor.¹⁾ — Relativ la pește ca simbol al Mântuitorului sunt mai multe interpretări²⁾; cea mai cunoscută e cea luată de la însemnarea cuvēntului grecesc ἰχθῦς.

¹⁾ Otte, Handbuch der Kunstarchäologie, I, p. 481 seq.

²⁾ v. Achelis: Das Symbol des Fisches, 1888. (Va urma).

¹⁾ Act. Conc. Nic. II, Harduin, IV, 406.

²⁾ Eus. Popovici op. cit. I, p. 570.

sfințenia cu care totdeauna a ținut la respectarea legilor, îi face atenți, că aceste drepturi și legi trebuiesc respectate loial, onorabil, din *ambele părți*, le pune în vedere progresele uriașe pe cari sub scutul instituțiilor create prin legile transacției de la 1867 le-au făcut, îi clarifică asupra urmărilor de-astrăse pentru ei înșiși, dacă li-ar satisface și acelor postulate în cestiunea armatei, pe cari dinsul, în înalta Sa înțelepciune și prevedere le știe că sunt periculoase, și în fine îi asigură că „nu se va eschide de la satisfacerea acelor dorințe ale lor, pe cari în baza drepturilor Sale regale le află admisibile“.

Cuvinte înțelepte! Promisiune prețioasă!

Dar' fără efect. În tocmai ca copilul răsfățat, care dacă se caprițiează se aibă cuțitul, ori se se jöce cu foc, zadarnice sunt toate capacitările că lui însuși își face rău cu ele, — el așa voește, și pace!

Astfel și cei cu pretensiunile privitoare la armată. Nici manifestul acesta nu i-a putut aduce la reson. Presa opozițională îl critică și îl condamnă, considerându-l ca insultă nouă la adresa „națiunii“.

În „Magyarország“ sub titlul „A második üzenet“ (Al doilea mesaj) Bartha Miklós începe astfel:

„Întăiu a liniștit pe soldați M. Sa. În al doilea rând se adresează națiunii. Primului mesaj nu i-a fost constituțională forma. Pe al doilea îl contrasignază presidentul guvernului. Conținutul constituțional nu are nici unul, nici altul“.

Continuă apoi a îl critica punct de punct, interpretând art. de lege XII. din 1867 așa, ca să scöta la ivelă că întreg conținutul manifestului e contrar legii. Și se arată și machiavelic dl Bartha, când reflectând la pasagiul în care M. Sa atrage atențiunea la progresele frumoase, pe cari sub scutul legilor transacției de la 1867 le-a realizat „națiunea“, — zice că:

„... după ce M. Sa consideră de operă înțeleptă creațiunea de la 1867 și o mărturisește ca fiind baza și ivorul dezvoltării naționale: națiunea noastră trebuie deci să insiste pe lângă acel ferbinte postulat al ei, ca la urma urmelor, după treizeci și șese de ani, să se îndure M. Sa a ordona executarea acelei legi înțelepte. Căci partea aceea din înțeleptă lege, care știrbește ființa de stat independentă a patriei noastre și împiedecă progresul în avuție, s'a executat până la ultima ei literă îndată în primele zile“ .....

... „Punctul de mâncare al M. Sale în acest al doilea mesaj e identic cu cel luat în ordinul către armată. Numai tonul e altul. Glasul e glasul lui Iacob, dar mâna e mâna lui Isac. Puținul ce-l promite, ni-l promite ca sfărmitură de grație. Și acum, nu națiunea constituțională i stă în vedere, ci rassa de popor subjugată. Și și acum, nu sistemul de stat dualistic îi formază baza hotărîrii Sale, ci ideea monarhiei unitare (Gesamtmönarchie), în mod constituțional îngropată, dar reinviată prin intenție imperatorică“.

Așa glăsuște dl Bartha în pasagele mai — moderate. În același ton și în aceeași direcție îl critică și „Magyar Szó“, care însă e atât de marimoz, în cât îi recunoște și unele părți bune: „voința de a manifesta atitudine respectuoasă față cu lupta națiunii“, „declarațiunea hotărîită, că regele e aplecat să realizeze unele dispozițiuni apte a întări în armată magiarismul“, „intenția regelui de a ține strict la constituțiune“ și că „în multe privințe autograful e concipiat mai corect în ce privește terminii și noțiunile“. Acestea sunt „părțile bune“. Cele „rele“ însă sunt sumedenie — după „Magyar Szó“. Două citate vor fi de ajuns întru ilustrarea modului de „apreciere“:

„Este greșită și unilaterală, deci absolut volnică enunțațiunea, că regele voește să păstreze și să lase urmașilor sei neștirbite drepturile ce îi compet lui. Drepturi totdeauna națiunea dă. Ele nu pot fi lăsate ori luate

în moștenire de la tată la fiu, de la antecesor la succesor“ .....

„Este greșită și și-a greșit ținta îmbăbătarea aceea, că regele ține la transacție. Acesta e firesc, căci lege și jurământ obligă pe regele la această. (Legea numai pe regele îl obligă? — Red.). Enunțațiunea această nu e concesivă, și de aceea domnitoriului nici nu pöte să aștepte nimic în schimb pentru ea“.

„Egyetértés“ apreciând manifestul sub titlul „Ziua decepțiunilor“, zice următoarele:

„Cei cari erau de credință, că acel ordin către armată a fost o pripită zângănire de sabie din partea öre-cărui tândală de soldat: s'au înșelat amar. După efortări și sfătuirii de cinci zile Coröna nici azi nu știe să trimită națiunii altă vorbă, de cât cea de la Chlopy.“

Cei cari erau de credință, că națiunea va căpeta satisfacție pentru insulta aceea: s'au înșelat amar. Nici chiar atăta nu i se zice națiunii după marele afront, că: „pardon“.

... După Chlopy eram de credință, că acela fusese cele 40 grade de ferbinte, după cari numai mörte ori vindecare grabnică pöte să urmeze. Decepție. Trebuie să se încurce afacerile încă și mai tare, trebuie să devină crisa încă și mai acută, încă și mai chaotică, pentru-ca să pöta veni descurcarea, vindecarea. Fie deci. Dacă mai multe convulsii trebuie, apoi vor și fi. Țera le pöte suporta. Numai să le pöta și alți factori.

Așa credem, acești alți factori vor avé cea mai amară decepțiune“.

Ear' în dieta Barabás strigă că nu crede regelui!

Aici am ajuns! Nici chiar cuvântul monarchului nu mai e respectat! Ce se va alege din această periculoasă atitudine — numai Dumnezeu pöte ști.

Îngrijorați de sörtea țerii privim la acest joc coribantic al obstructionistilor, și — spre binele general al țerii dorim M. Sale indulgență față cu nebuniile lor, și perseveranță întru resfirarea chaosului.

Visita țarului la Viena. Conform programului statorit deja definitiv, țarul Nicolae II va sosi la Viena săptămâna viitoare, Mercuri, la 10^{1/2} ore înainte de amiază, fiind întâmpinat la gară de M. Sa împăratul și rege al nostru, în suita cărora vor fi toți arhiduceii casei domnitoare. De la gară, însoțit de M. Sa țarul va merge direct la Schönbrunn, unde se va da un dejeuner de curte. La 2 ore după amiază ambu monarhi vor pleca la Mürtzsteg la vânătoare de capre de munte. În 3 Octobrie țarul plecă apoi la Darmstadt la moșul său regele Cristian al Danemarcei.

Sigur că în timpul acestei vizite se va discuta și situația din Macedonia și pöte că se va lua în chestie și hotărîre decizătoare.

Noul ministru-president. Cu autograf preînalt dto 22 Septembrie M. Sa a numit ministru-president ungar pe contele Khuen-Héderváry, dându-i însărcinare să facă ulterior propozițiuni cu privire la numirea celorlalți membri ai cabinetului.

Autograful preînalt e de următorul cuprins:

Îubite conte Khuen-Héderváry!

Prin această te numesc de nou ministru-president ungar al meu, respective te întăresc în postul avut și până acum și aștept propozițiunile D-tale în scopul formării cabinetului.

Dat în Viena, la 22 Septembrie 1903.

Francisc Iosif m. p.

Conte Khuen-Héderváry m. p.

În pragul războiului. Crudelitățile comise în Macedonia, deosebi cele comise de trupele turcești în săptămânile acestea două din urmă, au trecut toate marginile. Mii și mii de creștini, bărbați, femei și copii mititei au căzut victimă sëlăbătöciei ne mai pomenite, cu care soldații Padishahului își satisfacau pottea de răzbunare față cu nenorocita poporație creștină, pe urma căreia fioröse răzbunări sute de sate au rămas pustii

și pârjolite, mii de cadavre în descompunere umplu aerul cu miasme ucigătoare, și alte mii de creștini nenorociti sunt espüși peririi de föme prin ascunđötorile codrilor, unde s'au refugiat din fața morții oribile ce i-ar fi așteptat dacă ar fi rămas la vetrele lor. Întreit spațiu de ar avé un ziaru, și tot nu ar încapé descrierea tuturor atrocităților comise în nenorocita Macedonia în lunile din urmă. Spre ilustrarea sëlăbătöciei trupelor turcești e suficient însă a ști, că unei femei în stare binecuvântată soldații turci i-au tăiat pântecul spre a se convinge că băiat ori fată e fétul?

În fața atător orori nu e mirare deci, că cetele revoluționare se sporesc mereu și că opinia publică a Bulgariei pretinde energetic, ca armata bulgară să trecă granița, întru apărarea fraților din Macedonia. Și nu pot să întimpine neîncredere nici știrile despre apropiata izbucnire a războiului între Bulgaria și Turcia. Zilele trecute unele telegrame spunea chiar că un corp de armată bulgară a intrat deja în Macedonia. Știrea această însă nu s'a confirmat. Se confirmă însă că Bulgaria a mobilizat 30 batalioane, ca Turcia a pus pe picior de războiu toate batalioanele sale de redifi și că opinia generală în Turcia e că războiul e inevitabil.

Stăm deci în pragul unui războiu turco-bulgar, din care — cine știe de nu se va desvolta mult temuta conflagrație balcanică!?

Culmea necuviinței. În ședința de ieri a dietei ungare, la discuția asupra manifestului M. Sale deputatul Barabás a strigat: Nu cred regelui!

Întregă dieta, afară de partidul obstructionist, a erupt în strigăte de reprobare la adresa lui Barabás, căruia după liniștirea furtunei i-s'a dat înfruntare protocolară.

Dacă astfel e tractat din partea obstructionistilor cuvântul regelui, ne putem închipui ce va fi avut să îndure de la ei ministrul-president. De altcum, după cum aflam din telegrame, ședința de ieri a fost una dintre cele mai furtunoase și mai scandalöse.

La sêrbătörea înălțării sfintei cruci.

Lemn de ocară a fost odinioară lemnul crucii; dar' armă de „nebiruită biruință“ a devenit crucea Domnului prin restignirea și mörtea Mântuitorului pe dinsa.

Armă de nebiruită biruință a fost crucea Domnului pentru Constantin-cel-mare în contra rivalului său Maxențiu.

Mergend el în fruntea östei contra lui, vëđu pe ceru semnul crucii cu inscripțiunea: „Ev touto vîza“! Întărit și prin o arătare dumnezească, pune sfânta cruce pe stégurile öștirea, bate pe Maxențiu, întră triumfător în Roma, declară religiunea creștină religiune de stat, oprește condamnarea la mörte pe cruce, și să decide a afla crucea pe care a fost restignit Domnul.

Spre scopul acesta mamă-sa Elena, o înflăcărată apărătoare a creștinismului, călători la Ierusalim, dar' urmele gönelor să vedeau aici mai mult de cât ori-unde. Mormântul Domnului la porunca împăratului Adrian (anul 119) fusese acoperit cu pământ, ear' deasupra lui zidit un templu.

Templul se dărîmă, se încep săpăturile și se află trei cruci de mărime egală, și deci nu se putea ști care este crucea Domnului. La sfatul sfântului Macariu, episcopul Ierusalimului, o femeie bolnavă a fost atinsă cu toate trei crucile, și când s'a atins cu adevărata cruce, îndată s'a însănătoșat.

Înainte acestei cruci Împăratösa s'a aruncat cu fața la pământ, nu înainte lemnului — cum zice sfântul Ambrosiu — ci înainte Împăratului mării, care a fost restignit pe acel lemn.

În locul acesta a fost ridicată biserica sfântului mormânt, în care s'a aședat sfânta cruce pusă în un sicriu de argint. Despre acest fapt istoric ne relatöză sfântul Ambrosiu, Ciril de la Ierusalim, și istoricii: Socrat, Sozomen și Teodoret.

Ca obiect al venerațiunii creștinilor, a stat sfânta cruce în biserica din Ierusalim până la anul 614, când regele Persilor Cos-

roes II devastând locurile sfinte, a luat cu sine și sfânta cruce. Patrusprezece ani rămâne sfânta cruce în Persia. La anul 628 împăratul Eracliu învinge pe Perși, și astfel ajunge crucea ear' în posesiunea creștinilor. Eracliu, în vestminte simple și desculț, ia însuși crucea pe umere și o duce în Ierusalim; ear' patriarhul Zaharie pentru a satisface dorinței poporului de a vedé crucea Domnului, a arătat-o de la un loc înălțat, ear' poporul a ingenunchiat înainte ei.

În amintirea acestor fapte istorice s'a introdus încă din vechime în biserica sêrbătörea înălțării sfintei cruci pe ziua de 14 Septembrie, carea se numără la cele 12 sêrbătöri mari ale bisericii și se sêrböză cu ajunare.

Din vechime au început creștinii a se însemna cu semnul sfintei cruci, a începe și a termina toate rugăciunile și toate örânduile liturgice cu semnul crucii.

Crucea Domnului este unul din cele mai frumoase simbole ale vieții creștine. Când ne însemnăm cu semnul sfintei cruci, dăm espresiune credinței noastre, și în același timp ne deobligăm a trăi și a lucra întru toate în deplină conformitate cu legea Lui.

Din bêtrâni ne-am deprins a ne însemna cu semnul sfintei cruci când plecăm în călătorie, când ne punem la masă, și când începem ori-ce lucru al nostru; ear' poporul nostru din bêtrâni s'a deprins a ridica sfânta cruce pe țarinile sale, pe uliți și la răspântii.

Ține mult poporul nostru la această sfântă datină, pentru-că crucea Domnului este semnul biruinței și al izbânđii.

Pentru această numește sfânta noastră biserica crucea Domnului „lemnul cel de viață făcötor“, „podöba bisericei“, „armă de nebiruită biruință“ ș. a.

a.—

Politică tradițională.

VII.

Șaguna a comunicat răspunsul acestei, primit de la guvern, comitetului național, ales din partea adunării de la Sibiu, ear' comitetul l'a adus la cunoștința alegötorilor pe calea unui nou apel, în care îi provöcă să nu părăsescă terenul la alegerile dietale ce stau înainte öșii, ci să alögă bărbați din sinul lor, cari să fie în stare a apăra cauza națională și programul românesc în legislațiunea țerii.

Tot acest comitet a adunat drept material pentru congresul ce era să se țină după alegeri toate gravaminele și dorințele Românilor, într'un memorandum cunoscut sub „Causa română la 1872“, și dat publicității, pentru a puté fi studiat din vreme.

Mai mult de cât atăta nu făcuse nici unul dintre comitetele naționale din trecut. Dar' pasivistii nu erau mulțămiiți! Nu erau mulțămiiți mai ales cu aceea, că convocarea și ținerea congresului național avea să se facă abia după alegeri, și astfel convocării ei, pe 27 Iunie n. o adunare națională la Alba-Iulia. Convocătorii erau: Dr. Ioan Rațiu, Elie Măcelariu, și Mateiu Nicola.

S'au întrunit vre-o 200 de intelectuali români, de prin diferitele părți ale Ardélului. În presera adunării frunțașii se sfătuesc împreună, și ajung la înțelegerea, ca adunării să se propună spre primire și votare următorul proiect de conclud:

„Conferența națională română, convocată de către confrății nostri Dr. Ioan Rațiu, E. Măcelariu și M. Nicola pe ziua de astăzi, luând de nou în deapropöe considerațiune acele rațiuni grave, cari au constrîns conferența ținută la Merceurea în Martie 1869 să recomände alegötorilor transilvăneni de naționalitate românească abstenență totală de la urnele electorale deschise pentru dieta Ungariei, a aflat de nou, că în acest respect situațiunea nu s'a schimbat întru nimica, prin urmare, rațiunile cari ni-au impus abținerea la 1869, există și pentru 1872. De altă parte însă, membrii acestei conferențe au adus cu ei trista esperiență, că chiar și acei puțini alegötori români, pe căți îi suferă

legea vitregă a merge la urnele electorale, sunt espusi de către agenții partidelor politice la cea mai periculoasă corupțiune, care amenință poporul cu crimă morală pe generațiuni înainte, — și acesta singură considerațiune a înduplecat conferența de astăzi să iee următoarele concluse:

1. Membrii acestei conferențe își impun obligațiunea de a lua în mână chestiunea electorală prin toate cercurile electorale pe unde încă nu este prea târziu și a conduce alegătorii români la urnele electorale, însă numai în sensul programei noastre naționale, cunoscută de totă lumea și cu scop de a paraliza corupțiunea.

2. Membrii acestei conferențe nu vor intra în negocieri și învoeli sau pact electoral cu nici o partidă, care nu va fi adoptat și susținut programa națiunii române transilvănene.

3. Membrii conferenței vor susține și ajuta reușirea numai a acelor candidați, cari se vor obliga pe onoare și în conștiința lor, că vor persevera pe lângă programa națională și o vor apăra bărbătește în totă viața lor, prin urmare, că aleși fiind, în calitatea lor de deputați nu vor participa la nici un fel de legislațiune până nu se va realiza programa națională.

4. Membrii conferenței actuale așteptă de la deputații cari pôte că vor fi aleși, ca ferindu-se de ori-ce pași cari ar fi de natură de a compromite drepturile autonome ale marelui principat al Transilvaniei și libertatea națională a poporului român, mai vértos să rămână perseveranți pe terenul deschis și dat națiunii întregi, prin urmare și lor, prin preînțelese rescripte împărătești, și anume: cele din 21 April 1863 și din 15 Iunie 1863, cari sunt în mare parte emanațiuni ale diplomei leopoldine, cari însă cuprind totodată cele mai solemne promisiuni împărătești, făcute în favoarea națiunii române și în urmarea repetitelor petițiuni naționale.

Cetindu-se în conferență acest proiect de conclus, adunarea îl primește cu sgomotoșe aclamări și 'l predă unei comisii, ca să 'i facă motivarea și să refereze în ședința de după amiază.

Comisiunea se întrunește numai de cât și în decursul discuției se nasc alte păreri. Se propune de o parte respectarea și pe mai departe a concluzelor luate la Mercuria, ear' de altă parte enunțarea, că adunarea „în principiu se învoește cu participarea Românilor transilvăneni la alegerile pentru dieta viitoare din Pesta“.

Punându-se la vot aceste două propuneri, cea dintâi întrunește 7 voturi, cea din urmă 9. A rămas, ca după amiază să se continue discuția asupra propunerii din urmă, asupra formulării ei. Dar' după amiază limbile erau amestecate. Majoritatea comisii era acum pentru „abținerea totală de la alegerile de deputați pentru dieta din Pesta, conform conclusului de la Mercuria“ și în înțelesul acesta a decis, contrar hotărârii luate înainte de amiază. Tot în acest înțeles a hotărât apoi și conferența, earăși contrar hotărârii ce luase în ședința primă, când votase cu însuflețire proiectul de conclus al conferenței prealabile.

Ce a urmat de aci? Confuzie babilonică. Unii dintră Români ardeleni au mers la urnă, alții n'au mers. În loc de a se face închiegarea șirurilor ele au fost sparte și mai tare, ear' foloșele le-au tras străinii din acesta admirabilă unitate de vederi. A mai urmat apoi și disgestul desevârșit al lui Șaguna de a se mai amesteca în trebile politice ale ómenilor cari nu vreau să 'l înțelgă, și de fapt, de aci înainte Șaguna n'a mai făcut politică.

Iată cum a fost spartă solidaritatea, atunci când ea putea să prindă cele mai puternice rădăcini în sinul poporului român din Ardél.

NOUTĂȚI

Din visitațiunea canonică a metropolitului nostru. Inaltpreasânția Sa dl arhiepiscop și metropolit al nostru Ioan a sosit la Sibiuu eri, reîntors din călătoria făcută în părțile Topliței în scopul sfințirii bisericilor din cele trei comune bisericesti amintite în raportul din numărul anterior. Din Toplița I. P. S. Sa a plecat Marți dimineața. Plecarea Inaltului prelat și de astădată a fost însoțită de dragostea și însuflețirea credincioșilor. În drumul spre Meșterhaza s'a oprit pentru a cerceta școala elem. de stat din Gudea, unde elevii nostri formeză majoritatea școlărilor. I. P. S. Sa a ținut elevilor o frumoasă vorbire despre folosul învățătorei. În Meșterhaza I. P. S. Sa a vizitat biserica și școala. A rostit apoi poporului, care umplea cimiteriul, o pastorală instructivă îndemnându-i la alipire față de cele două instituțiuni mântuitoare, la biserică și școală. Urmând drumul spre Cuesdiu Escelența Sa s'a oprit și în comuna Deda, unde credincioșii nostri zid neștrăbătut formau dealungul stradelor, așteptând pe arhiepiscopul iubit. De-și timpul era înaintat, I. P. S. Sa n'a lipsit nici pe acestia de poveștele sale înțelepte. Preste noapte am fost din nou óspeții presbiterului tractual G. Șagău. Mercuri dimineața la 6 ore convoiul trăsurilor și-a reluat mersul spre Idicel trecând Muréșul la Jeciu. Manifestația credincioșilor nostri de aici a înțrecut ori-ce închipuire. După terminarea celor prescrise pentru sfințirea bisericii, I. P. S. Sa inspirat de însuflețirea credincioșilor a vorbit din ușa bisericii ca un adevărat apostol. După prânzul luat într'un pavilion improvizat, ne-am reîntors la Reghin, fiindu ne ușile deschise la casa ospitală a deputatului nostru sinodal Iosif Popescu. Luând aici cina, — cu trenul de séra I. P. S. Sa s'a reîntors la M. Ogorheiu de unde plecând dimineața la 5, — Joi d. a. a sosit la reședința sănătoș și mulțumit de tăria credinței, ce a aflat la poporul nostru de pe Valea-Muréșului. Vom reveni mai detaiat.

Archiducele Fr. Ferdinand — admiral în marina Germaniei. Cu ocaziunea petrecerii în Viena imperatul Vilhelm II al Germaniei a numit pe archiducele moștenitoriu Francisc Ferdinand admiral a ia suite în marina de război a Germaniei. Despre această numire împératul a încununat pe admiralul Köster la Kiel prin următoarea telegramă:

„Viena Hofburg, la 20 Septembrie. Azi am numit pe Ateța Sa ces. și reg. archiducele Francisc Ferdinand admiral a ia suite în marina mea de război, carea va primi cu recunoștință și mândrie această înaltă distincție. Iți fac de datorință, ca imediat s'o comunici această marine de război. Bastimentul de gardă de acolo să salute cu 21 salve de tun stindardul austro-ungar, care să fie arborat pe catargul principal al tuturor bastimentelor mele afdăiore în portul de la Kiel.“

Societatea de lectură „Andrieu Șaguna“ a elevilor seminarului „Andrieu“ din Sibiu, în ședința ținută la 31 August st. v. sub presiul Preacuvioșiei Sale directorului seminarial Dr. Eusebiu R. Roșca s'a constituit pentru anul școlar 1903—1904 în modul următor: President Dr. Petru Șpan, prof. sem., vice-president Iie Beleuță, cl. c. III, archivarul Ștefan Mircan, cl. c. III, redactor al fôiei „Musa“ Miron Moldovenescu, cl. c. III, cassariu Vasilie Debu, cl. c. II, bibliotecariu Onisitor Ghibu, cl. c. II, notariu Valeriu Literat, cl. c. I, controlor Eugen Muntean, cl. c. I, econom Ioan Roman, ped. c. III, vice-bibliotecariu Adam Popoviciu, ped. c. I. În comisiunea literară au fost aleși: Ioan Neagoe, cl. c. III, Aureliu Oancea, cl. c. III, Zaharie Manu, cl. c. II, Pompeiu Morușca, cl. c. II, Iorn Duma, cl. c. I, Emilian Stoica, cl. c. I, Ioan Fodor, ped. c. III, Emil Tanislav, ped. c. III, Victor Dejenariu, ped. c. II.

Boris Sarafov — mort. Corespondentul din Constantinopol al ziariului *Rappel* (Paris) își susține știrea dată zilele trecute (înregistrată și în Tel. Rom.), că Boris Sarafov, faimosul president al comitetului macedo-bulgar și prim-conducătorul revoluției din Macedonia, a murit în o bătelie avută cu trupele turcești în apropiere de Bitolia. Marți (22 Septembrie) știrea despre mórtea lui Sarafov a fost confirmată în mod oficial la seraserchie. Conform raportului oficial, l'a ucis un soldat turc, care i-a tăiat apoi capul și l'a dus la Bitolia, pentru a i-se asema premiul de o sută mii de franci, cât pusese guvernul turcesc pe capul lui Sarafov.

Alegere de învățătore. În 7/20 Septembrie s'a ținut în comuna Riusadului alegere de învățătore, sub presiul dlui asesor consistorial Mateiu Voileanu. La postul învățătoresc vacant a concurat numai candidata Maria Poplăcenel, care în anul școlar trecut a funcționat acolo ca învățătore provisorie. Înțeleptele cuvinte, adresate sinodului din partea dlui Voileanu au avut de urmare, că sinodul a ales pe dăora Poplăcenel cu unanimitate. A vedé o alegere liniștită și perfectă din toate punctele de vederé, fără a auđi un singur cuvânt de nemulțămire sau protestare, cum a fost alegerea acesta, e ceva raritate. Asistând la o astfel de alegere simți adevărată plăcere sufletească, deosebi având în vedere faptul regretabil, că de un timp încôci întregirea posturilor la școalele noastre confesionale cu învățători definitivi întimpină dese-ori greutăți chiar la sinodele parochiale. De aceea dorim, ca alegerea din Riusadului să fie bun exemplu pentru toate comunele noastre bisericesti.

Recruți voluntari. La comanda de întregire (Ergänzungsbetriebskommando) din Sibiu s'au prezentat de bunăvoie și au fost asentați până acum 45 feciori ajuși în anul acesta la etatea de asentare. A nume: 31 germani (sași), 11 români, 2 magiari și 1 evreu. Asemenea și la comanda de întregire din Orăștie s'au prezentat mulți feciori români din Orăștie și comunele învecinate, dintré cari cei apți pentru serviciu militar au fost asentați, ear' cei neapți au fost dimiși. Tot astfel se raporteză și de prin Banat și alte ținuturi ale țerii, chiar și de prin ținuturile cu poporațiune exclusiv magiară, ori magiară în preponderanță majoritate. Dovadă că apele comandelor militare, pentru-ca feciorii ajuși la etatea de asentare să se presinte la asentare de bunăvoie, a fost binevenit făcăilor. Cei cari se presintă la asentare de bunăvoie vor avé favorabil, că începându-și serviciul militar la 1 Octobré, vor fi eliberați eventual după doi ani de serviciu, ear' nu numai după trei ani. Preoțimea noastră deci să îndemne pe cei ajuși la sôrte a se presenta de bunăvoie la asentare pentru a-și face serviciu militar.

† Ioan Cimponeriu, paroch gr. or. în Roșia și asesor la scaunul protopopesc din Maria-Radna (diecesa Aradului), a réposat Marți (22 Septembrie st. n.) în etate de 79 ani. În mormântarea i-s'a făcut eri (24 Septembrie) în cimiteriul din Deal al bisericii gr. or. din Lipova.

La „fondul halei, de 20 fileri“ al reuniunii meseriașilor români din Sibiu, înființat pentru cumpărarea unei case cu hală de vințare pe séma meseriașilor români, cu ocaziunea esposiției de vite arangiată de reuniunea agricolă la 21 Septembrie în Racovița, presidentul reuniunii meseriașilor a colectat 14 cor. 30 fileri, de la următorii dăruitori:

Familia parochului Florian, 1 cor., Iosif Crișan, căpitan de pompieri, 50 fileri, Victor Florian, notariu în Sadu, Petru Florian, notariu în Porcești, veduva Ana Florian, preoțesă (Racovița), Irmie Roman, inv. pens. (Tălmăcel), David Ivan, proprietariu, George Bobanga, proprietariu, ambii din Racovița, D. Comșa, profesor, Romul Simu, inv. pens. (Sibiu), fie-care câte 1 cor., George Vasilie, propr., George Coman Ursu, curator bisericesc, Demetriu Klein, paroch, toți din Bradu, Toma Nedelcu, fost primariu în Tălmăcel, Nicolae Fogoroș, econ., Andreiu Mărgineanu, comerciant, Ioan Vichendea, primariu, toți din Racovița, fie-care câte 50 fileri, Nicolae Eft. Ursu, inv. în Bradu, Ana Rusu n. Pop (Noșlac), câte 40 fileri, George Dănilă, inv. pens. (Racovița), Toma Doican, paroch (Sebeșul-inferior), câte 20 fileri, și Victor Tor-dășianu, 10 fileri.

De la reuniunea femeilor române din Mediaș. Ni-s'a trimis spre publicare raportul comitetului „reuniunii femeilor române din Mediaș și jur“ despre starea materială a reuniunii, prezentat adunării generale din 30 August a. c., de următorii cuprins: 1. cassa în număr 5560 cor. 18 fil. 2. În obligațiuni și cambii 14,756 cor. 68 fil. 3. Starea depunerii la institutul „Albina“ 105 cor. 4. Mobiliiar în valóre de 210 cor. 5. Acții „Concordia“ 408 cor. 6. Spese restituibile 52 cor. Averele activă a reuniunii deci în sumă de 21,091 cor. 86 fil. De la adunarea generală ultimă din 24 Aug. 1902 până azi s'au făcut: încesări: titulo-capital 6813 cor. 46 fil., interese 1103 cor. 52 fil., taxe 888 cor. 20 fil. Suma 8805 cor. 18 fil. Erogațiuni: titulo-capital 2612 cor., spese nerestituibile 633 cor. Suma 3245 cor. Suma încesărilor și a ero-gațiunilor, adică mișcarea cassei de la 24 Aug. 1902 până azi face deci 12,050 cor. 18 fil. Subirăgând din venitul brut totalul esirilor rezultă un profit net al anului, de 1358 cor. 72 fil., cu 145 cor. 38 fil. mai mare de cât în anul precedent. — Mediaș, în 30 August 1903. Maria Moldovan, presidentă. Elena Suciu, cassieră. Maria Necșia, secretară.

Bietul badea Cârțan! Ziarele din Budapesta dau ca lucru de senzație mare confiscarea cărților lui badea Cârțan, care — rogu-vé! — e căpetenia unei conspirațiuni, cu scop de a provoca revoluție olahă! — Bietul badea Cârțan! Cu câtă bucurie primia de prin redacțiunile românești numerii de „Albina“ și tot felul de cărticele și gazete (fie ori-ce numai tipariu să fie!), și cu cât drag și-le aduna grămadă în coliba lui din Oprea-Cârțșóra! Ear' acum să i-le confisce căpită-nul de poliție Farkas! Și încă să 'l mai făcă și căpetenie de conspiratori! Pe blândul badea Cârțan!... Il compătimit. Dar' compătimit și pe ziarele magiare, cari — *megint bakkot löttek, még pedig jó nagyot!*

Sinuciderea unei primării comunale. „Deutsches Tagblatt für Ungarn“ raporteză din Pesser (comitatul Torontal), că judele comunal Potoczky a fost aflat Joi dimineața spânzurat în podul casei sale. La vestea despre sinuciderea judeului cassariul comunal Andreiu Mikulay, cumnat cu judele, s'a împușcat. S'a spânzurat și notariul comunal, dar' în momentul din urmă căsenii i-au tăiat funia și l'au scăpat de mórte. Avisat despre cele întemplate, a eșit la fața locului protopretorul, care scontrând cassa și jurnalele, a aflat că membrii primăriei păpăseră sumedenie de bani din banii comunali, și temându-se să nu fie prinși și-au căutat apoi refugiu în mórte silnică.

Ani de zile am fost bolnavă și am cercat tot ce a fost cu putință pentru a 'mi recăștiga sănătatea. Am consultat cei mai renumiți medici din Budapesta și Viena, dar' nimic nu mi-a folosit, și respirația grea, durerea de urechi, insomnia și alte dăreré de cari suferiam nu mi-au trecut. Dacă însă acum totuși am scăpat de aceste morburi, am se mulțamesc această numai crucei duple electro-magnetice. Primește deci cele mai profunde mulțămite pentru binecuvântata ditate invenție. Mă simțesc nespuse de fericită, că am scăpat de dureri. Nemetujvár, 4 Maiu 1903. Cu distincă stumă: Maria Wellinger. — Acestă epistolă a primit-o dl Albert Müller (Budapesta, V Vadász-utca nr. 42/V), inventatorul crucei duple electro-magnetice nr. 86,967 R. B., care cruce se recomandă în cel mai călduros mod spre folosire.

Cărți și reviste.

Clipe de repaus, seria II, de Sorcovă, O nouă seriă de Schițe și Foițe va apăré la 1 Octobré v. 1903 în Brașov sub titlul: „*Clipe de Repaus. — Seria II.*“, de Sorcovă, formând un volum elegant de circa 160 de pagini.

Acest volum va cuprinde următoarele: Tata moșu. Din amintirile unui autor român. În pământ străin. De ale noastre. Deputăția mea. Un englez despre noi. Popa Șandru. Precis la punct. Foiță despre foiță.

Preful de abonament: 1 cor. 60 fileri. (Pentru România: 2 Lei noi). Abonamentele sunt a se trimite la editorul opului: Virgil Onițiu, director gimnasial în Brașov.

Comerciu extern al României în 1902. O vastă publicațiune a direcțiunii statistice generale a finanțelor României. A apărut în București, 1903, în Imprimeria statului.

„Datoriile copiilor (corect românește ar fi „Datorințele copiilor“), sau Istorióre religioșe și morale pentru elevii și elevele din clasele începătore“, de George Ludu preot și învățătore, și Ioan Dariu învățătore. Editura librăriei H. Zeidner în Brașov. Preful 40 fileri

Raportul camerei de comerț și industrie din Brașov asupra situațiunii economice din circumscripția ei în anul 1902, înaintat ministrului r. ung. de comerț. — Brașov, 1903. Tipariul tipografiei Ciurcu et Comp.

Oficială.

Din nou atragem atențiunea tuturor oficiilor protopopești asupra circulariului consistorial de la 1 Maiu 1901 nr. 192/VI, prin care sunt îndatorați a raporta cel mult în termen de 5 zile despre ori-ce schimbare, întemplată în sinul preoțimeii din archidieceșă fie prin mórte fie prin strămutare etc., scriind de-asupra raportului „în cauză de do-tațiune“.

Prăvălie de vânzare!

Dorind a mă retrage din viața de comerciant, din cauza etății mele înaintate, **vind din mână liberă**

Prăvălia de modă, manufactură și mărfuri mărunt

Asistentă de mai mult de 80 ani la unul din cele mai frecventate locuri ale orașului și condusă de mine de 40 ani, care prăvălie **se bucură de un cerc larg de mușterii și este provădită cu un deposit de marfă cu bună trecere, cu local foarte frumos, magazin mare și frumos, portal nou și contract de chirie pe 10 ani.**

Capital recerut 20,000 cor., pasive și pretensiuni nu sunt a se lua asuprași.

C. Nedelkovits,
Sibiu, piața mare nr. 2.

[214] 3

Până atunci vind

cu prețuri foarte reduse.

Ludovic Ferencz

croitoriu de bărbați

Sibiu, str. cisdădiei 12.

Pregătește în atelierul său după măsură cele mai moderne vestimente, ca: **sacouri, jachete, fracuri și haine de salon, apoi pardisiuri și paltone,** după cea mai nouă modă. [224] 1-10

Asemenea pregătește

— **reverenți** —

după cel mai nou stil.

Lucru solid. — Prețuri moderate.

Nr. 701 1903

[217] 3-3

Concurs

Pentru ocuparea postului de **paroch** în parochia de **clasa III. Armeni**, tractul protopresbiteral Mercurea, se scrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în tabela B. pentru întregirea venitelor preoțești de la stat.

Reflectanții la acest post, au a și așterne cererile lor instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul indicat, și au a se prezenta în vre-o Duminecă sau sâmbătă în biserică pentru a cânta, respective a celebra și cuvânta.

Mercurea, 27 August 1903.

În conțelegere cu comitetul parochial. Oficiul protopresbiteral gr. or. Mercurea.

Avram S. Pecurariu
protopresb.

Cartea consilierului de medicină Dr. Müller, apărută deja în a 40-a ediție, care tractează despre

Conturbările în sistemul nervos și secșual

precum și despre vindecarea radicală a lor, se poate procura prin toate librăriile.

Pentru 1 cor. 20 fileri în mărci postale o trimite franco **Curt Röber**, Braunschweig. [8] 36-38

Coróne pentru miri

din aur double, împodobite cu imitații de petri scumpe colorate, cu câte trei cruci, foarte frumoșe și practice deore-ce se pot strimta și largi după cum cere treuinta, bucată costă numai **16 cor.** plus porto postal și pachetare cor. 1.20.

Cruci de lemn

28-5/16 cm., pictură de mână în uleu reprezentând pe o parte „Restignirea Domnului” și doi ingeri ear’ pe partea opusă „Botezul Domnului”; pe margini aurite cu aur veritabil; cele cu pictură simplă costă **cor. 9—**, ear’ cele fine bucată **cor. 12—**, trimise cu postă recomandat costă cu 75 fileri mai mult.

Librăria archidieceșană, Sibiu.

Nr. 701

[221] 2-3

Concurs

Pentru ocuparea postului vacant de **învățătoriu** în clasa I. la școala confesională română gr. or. din **Feldióra**, protopresbiteratul Brașov, se scrie concurs cu termen de **15 zile** de la prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt:

1. Salariu în bani, din casa bisericeii, solvibili în rate lunare sau trilunare anticipative cor. 520.
2. Drept de pășunat pentru 6 vite în lunca comunală sau 80 cor.
3. Pentru 1/4 jugăr grădină 10 cor.
4. Bani de cuartir 50 cor.
5. Cuincuenal numai după serviciu de cinci ani în această comună.

Brașov, în 3 Septembrie 1903.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Brașov, în conțelegere cu comitetul parochial concernent.

Vasile Voina
protopresb.

Pentru domnii preoți!

De la **Librăria archidieceșană** se poate procura

CONDICĂ

bine compactată în piele și cu părăți tari,

în care (conform circulariului consistorial numărul 2142 din 3 Martie 1903) sunt a se induce „momentele mai însemnate ce obvin în comună în decursul anului și cari merită a fi însemnate pentru posteritate.”

Conține 200 foi.

Prețul **6-60 cor.**, + porto postal **80 fil.**

Biblioteca pentru toți.

1. Andersen, Povești alese, cu portret.
2. Marian, Paserile noastre și legendele lor.
3. Zamfirescu Mihail, Căntece și planșeri, I.
- 4-5. Spencer Herbert, Despre educație.
6. Vlahuță A., Icoane șterse, cu portret.
7. Carmen Sylva, De prin vécuri, I.
8. Michelet, România, Roma, Piza, etc.
9. Bachelin Leo, Castelul Peleş.
10. Maiorescu T., Nuvele și schițe.
11. Theuriet André, Din tinerete, etc.
12. Demetrescu M., Nuvele.
13. Zamfirescu Duiliu, Nuvele, romane.
14. Vilkins, Antichitatea romană.
15. Alexandrescu Gr. M., Proșă și poezii.
16. Pann Anton, Povestea vorbii, vol. I.
17. Colomb D-na, Istorióre.
18. Teleor Dumitru, Schițe umoristice.
19. Musset Alfred, La ce viséză fetele.
20. Bolintineanu D., Legende istorice.
21. Genevraye, Ombra, roman.
22. Maistre Xavier, Călătoria împrejurul odăii.

Fie-care volum costă 30 fil.

Două sau mai multe volume la un loc se socotesc cu câte 30 fileri fie-care.

Librăria archidieceșană.

Requisite de scris
se pot procura de la

Librăria Archidieceșană.

Veritabilul lac Christoph
este cea mai bună
vâpsă de podine.

face cu puțință a unge podinele fără de a deranja odile, fiind-că se evită mirosul neplăcut, propriu colorii și lacului de oleu, care se evită înțes și e lipicios. Folosirea e atât de simplă, în cât ori-cine poate unge podinele, cari se pot șterge cu rize umede, fără să perdă luciul. — Se deosebesc:

lac lucitor colorat de podine,

brun-gălbui și brun-mahagoni, care acopera ca oleiul și dă luciul: deși folosibil deopotrivă la podine noue și vechi. Acopere pe deplin pete vechi, vâpsăla anterioară, etc.; și

lac lucitor curat (necolorat)

pentru podine noue și parchete, care dă numai luciul. Mai cu seamă pentru parchete și podine de tot noue, unse deja cu colorii de oleu. Dă numai luciul și nu ascunde modelul lemnului.

Colți postali circa 35 m. pătr. [2 odăi mijlocii] fi. 5-90 v. a.

În toate orășele unde sunt depozite, comănde directe vor fi transmise acestora; vâpsiri de model și prospecte grațuit și franco. La cumpărare este a se lua sēma precis la firmă și marca firmei, fiind-că acest fabricat existent din 1850 se imităză multu și se falsifică, în cât se pune în comerțiu o marfă slabă, care nu corăspunde scopului.

Francise Christoph

inventator, singurul fabricant al veritabilului lac lucitor de podine. Berlin, NW.

Sibiu: W. Gustav Simonis. Brașov: H. Zintz.

Orăștie: Kercsed G. Făgăraș: J. Jaros.

Mediaș: Martin Schemmel. 12-15

Deschidere de magazin.

Avem onóre a aduce la cunoștința onoratului public, că în **14 Septembrie n.** deschidem pe piața de-aici un

Magazin de confecțiune pentru dame și domni de primul rang.

Cumpărările le facem în persoană în Berlin și Viena și astfel vom îngrijii ca stabilimentul nostru să fie asortat cu cele mai bune și mai frumoșe lucruri. Totodată ne vom nisui să facem astfel de prețuri, ca să ne putem măsura cu ori-ce concurență.

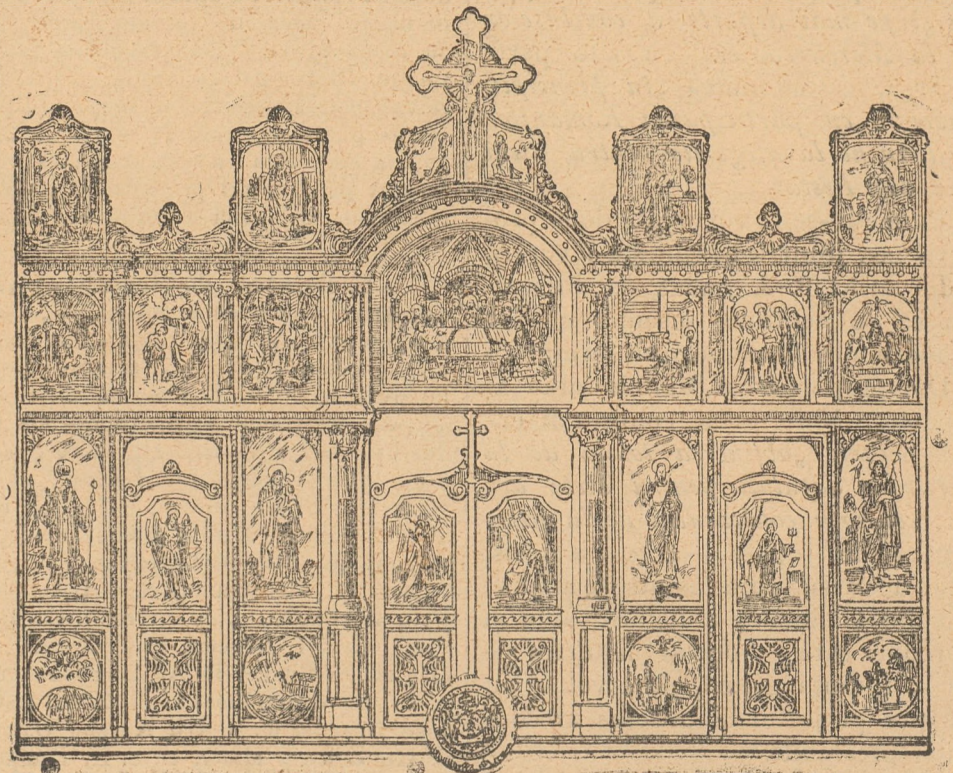
Pentru cercetarea stabilimentului ne rugăm

Ludovic Ferencz & Comp.

strada cisdădiei nr. 2

[210] 5-10

(Localul din colț al Hotelului „Împăratul Romanilor”, mai nainte Krassovski.)

Școala de pictură religioșă-artistică

Jos. Hofrichter's Sohn

din Reichenau, bei Gablonz,

primește în întreprindere și eșcută altare noue, reparéză picturi vechi, eșcută la comandă icóne și tablouri în uleu pe pânză, tinichea sau table de aramă, pe lemn, aluminiu, etc., în dimensiunile recerute.

Icoane pentru prapori cum și prapori întregi.

Pictéză portrete, fidel după fotografiile bine reușite.

Deposit mare de lustre, de sticlă ciselată, cum și de alamă.

Prețuri moderate și eșcutare promptă.

La cerere se trimite schițe și planuri. — Comănde se primesc și se pot face la

Librăria archidieceșană în Sibiu.

[219] 2-20